

Sarkoomide diagnostika ja ravi Eestis

Kadri Putnik

Helis Pokker

Onkoloogia ja Hematoloogia kliinik

Keemiaravi keskus

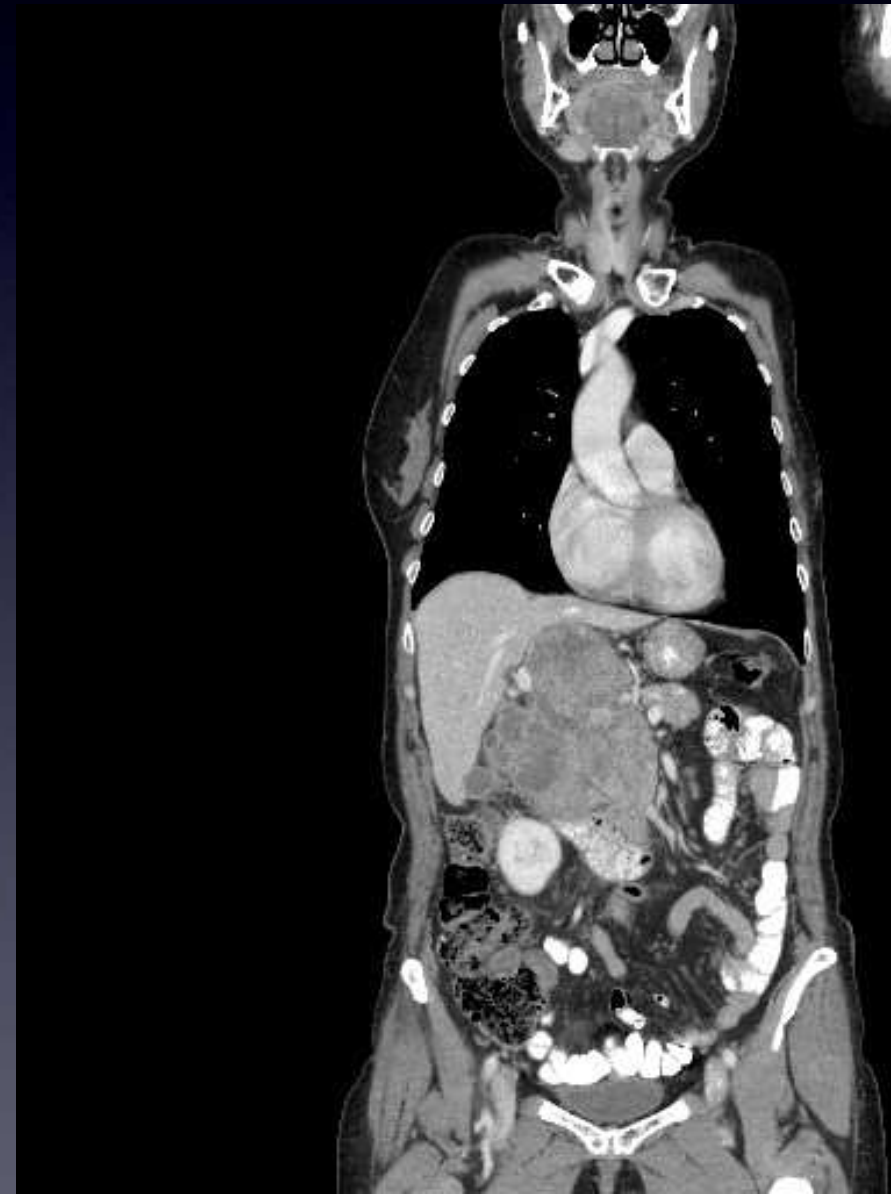
SA Põhja Eesti Regionaalhaigla

07.12.2012

- Sarkoomide esinemissagedus on umbes 1% kõikidest pahaloomulistest kasvajatest täiskasvanutel ja 15% lastel esinevatest kasvajatest

Chemiluminesc sarkoomid

Pehmekoeliste
sarkoomide
esinemissagedus
Euroopa riikides 4-
5/100 000/aastas*
Esmasjuhtude arv
aastas Eestis kuni 65
juhtu

Luusarkoomid

Luusarkoomide osakaal

0.2% kõikides

ajahaloomulistest

rasvajatest*

esmasjuhtude arv aastas

10-le võrreldes

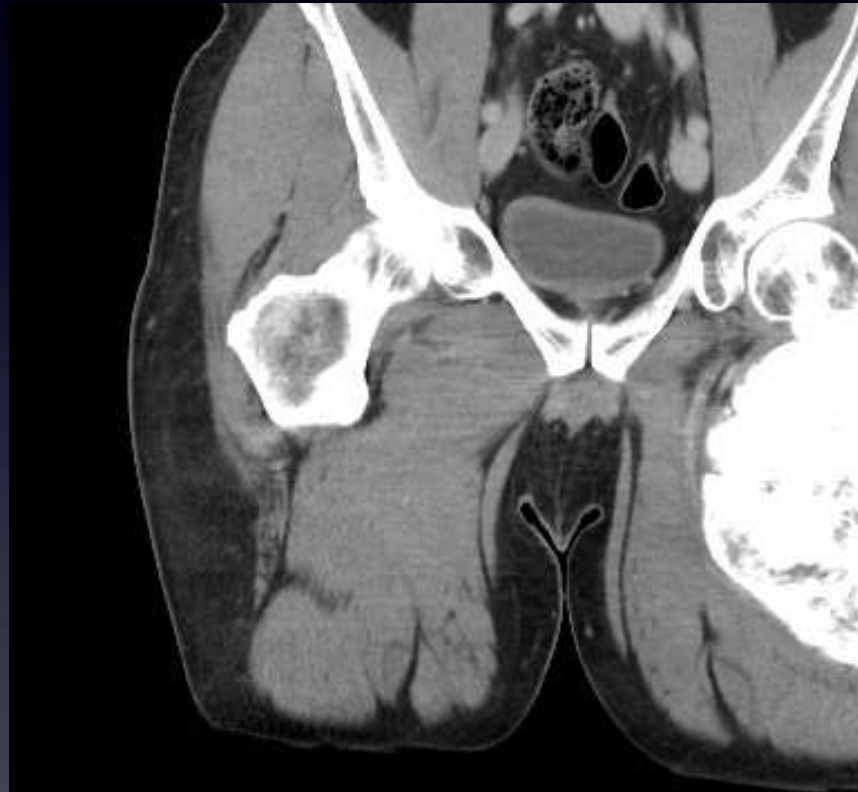
kehmekeoeliste

sarkoomidega

Andatav esmasjuhtude arv

on vähestis umbes 10 juhtu

aastas

Esmasjuntude arv 2000

Paige	RHK-10	Esmasjuhud	
		mehed	naised
perifeersed närvid ja autonoomne närvisüsteem	C47	4	4
Kõhukelmetagune nemik ja kõhukelme	C48	4	7
sidekude ja pehmed koed	C49	6	12

Elulemuse paranemine

Ravitulemuste ja elulemuse paranemine viimaste aastakümnete jooksul on saavutatud

- Ravijuhised
- Sarkoomide multimodaalne käsitus (Kirurgia - Keemiaravi - Kiiritusravi)
- Sarkoomide ravi on Euroopas ja Põhja Ameerikas koondatud kompetentsi keskustesse (ESMO, NCCN, NICE)

Sarkoomide käsitus Põhja Eesti Regionaalhaiglas

- Multimodaalne konsiilium/töögrupp
  - Patoloog
  - Radioloog
  - Keemiaravi arst
  - Kiiritusravi arst
  - Kirurg
  - Onkoloog

Diagnostika - patoloog

Kasvaja edukas ravi algab morfoloogilisest diagnoosist

Pehmekoeliste sarkoomide morfoloogilisi alatüüpe WHO klassifikatsiooni alusel üle 50

Tsütogeneetika ja molekulaarsed diagnostilised meetodid sarkoomide diagnoosimisel ei ole praeguseks Eestis rutiinselt kättesaadavad

Eesti Haigekassa poolt on rahastatud *second opinion* Eestist väljaspool peale taotluse

Diagnostika - radioloogia

- Röntgenulevõte
- Kompuutertomograafia (KT)
- Magnetresonants tomograafia (MRT)
- Skelett stintigraafia (SPECT)
- Positron emission tomograafia (PET)

Raviplaan

- Eduka ravi aluseks on raviplaan, mis võtab arvesse nii kasvaja morfoloogiat kui levikuulatust
- Küsimused, mis on vaja otsustada enne kirurgilise ravi planeerimist:
  - Neoadjuvantne/adjuvantne keemiaravi?
  - Neoadjuvantne/adjuvantne kiiritusravi?
  - Radiokemoterapeopia?

Kirurgia

- Sarkoomide kirurgiline ravi oleneb kasvaja asukohast
- Jäsemete sarkoomid, retroruumi sarkoomid, luusarkoomid
- Kirurgilise ravi eesmärk on:
  - kasvaja eemaldamine täies ulatuses, adekvaatsete resektsioonipiiridega (1cm)
  - funktsiooni säilitamine kui vähegi võimalik

Kiiritusravi

Neoadjuvantse kiiritusravi eemärgiks on kasvaja suuruse vähendamine, et tagada hilisem täielik kirurgiline resektsioon

Neoadjuvantse ravi eeliseks on kiirituse maht väiksem võrreldes postoperatiivse kiiritusraviga

Operatsiooni haava paranemise komplikatsioonide esinemissagedus on kõrgem kui patsient on saanud eelnevat kiiritusravi

Adjuvantse kiiritusravi eesmärk on lokaalse retsidiivi vältimine (D₀ vältimine 2cm resektsioon

Süsteemne ravi

Lokaalselt levinud kasvaja keemiaravi vajadus oleneb morfoloogiast (kemosensitiivsed ja kemoresistentsed kasvajad)

Luusarkoomide ravi algab neoadjuvantse keemiaraviga ning lõppeb peale operatsiooni tehtava adjuvantse keemiaraviga

Osteosarkoomide 10-20% elulemuse tõenäosus tõuseb 60%-ni kombineerides kirurgilist ravi nii neoadjuvantse kui

Palliatiivne keemiaravi

- Keskmiselt kolmandikul on olemas kaugmetastaasid diagnoosimise hetkel
- Keskmine eluiga kaugelearenenud sarkoomiga haigetel on alla 12 kuu
- Palliatiivse keemiaravi tõhusus oleneb kasvaja keemiaravi tundlikkusest

Keemiaravi patsiendid

2011 aastal SA PERH Keemiaravi keskuse

15 patsienti said süsteemset ravi

- Neoadjuvantne keemiaravi - 3
- Adjuvantne keemiaravi - 2
- Metastaatiline haigus -12 patsienti, kelles üle ühe raviliini
  - 4 patsienti (2 raviliini)
  - 1 patsient (3 raviliini)
  - 2 patsienti (4 raviliini sh Yondelis ja nasopa

kemoterapiakuuri (kood 313R) teenus
sisaldab järgmisi ravikuure

doksorubitsiini, tsisplatiini, kõrgdoosis metotreksaati ja ifosfamiidi sisaldavad skeemid erinevates kombinatsioonides
eosarkoomi ja Ewingi sarkoomi preoperatiivses ja
postoperatiivses ravis ISG-SSG ja Euroboss I raviprotokollide ja

dakarbasiini sisaldavad skeemid naha pahaloomulise
melanoomi raviks;

gemtsitabiini ja tsisplatiini sisaldav kombinatsioonravi
retinoblastoomi raviks;

liposomaalset doksorubitsiini ja paklitakseeli sisaldavad
skeemid Kaposi sarkoomi raviks;

doksorubitsiini ja ifosfamiidi sisaldavad skeemid pehmete

Kokkuvõtteks

- Sarkoomid on väga harva esinevad kasvajaad, mistõttu on ainus võimalus haigete eduka ravi tagamiseks nende koondamine kompetentsikeskusesse, kus on tagatud diagnostika, kirurgiline meeskond ning keemiaravi ja kiiritusravi

Täna tähelepanu eest!